

Kui hästi oli Eesti haldusõigus koroonakriisiks valmis – loomingulise rakendamise võimalikkus ja võimatus

Eesti Akadeemiline Õigusteaduse Selts

12.05.2020

Helen Kranich

NETS ja HOS

- “*eriti ohtlik nakkushaigus* – suure nakatuvusega haigus, mis levib kiiresti ja ulatuslikult või mille kulg on raske või eluohtlik” (§ 2 p 3)
- “Karantiin on inimeste, kaupade ja sõidukite liikumise ning teenuste osutamise piirang, mille kohaldamise eesmärk on vältida **eriti ohtliku nakkushaiguse** levikut haiguskoldest väljapoole.” (§ 27 lg 1)
- „Karantiini kehtestab kohaliku omavalitsuse üksus Terviseameti ettepanekul.” (§ 27 lg 3)

- HOS:
 - viibimiskeeld (lg 1)
 - lõikes 1 nimetamata liikumisvabaduse piirang (§ 31 lg 3)

NETS § 22 lg 5

§ 22. Nakkushaiguste tõrje nõuded

(1) Nakkushaiguste tõrje nõuetes nähakse ette nakkushaiguste tõrje ja epideemilise leviku tõkestamise juhised.

(3) Nakkushaiguste tõrje nõuded kehtestatakse [valdkonna eest vastutava ministri](#) määrusega.

(5) **Eestis varem mitteesinenud nakkushaiguse tõrje meetmed** töötab välja Terviseamet ning teavitab neist asjassepuutuvaid isikuid.

NETS eelnõu

”(1) Nakkushaiguste epideemilisest levikust tuleneva ohu üle otsustab Terviseamet talle laekuvate epidemioloogiliste, laboratoorsete ja kliiniliste andmete alusel.

(2) Nakkushaiguste epideemilise leviku tõkestamiseks võib Terviseamet haldusaktiga muu hulgas:

- 1) ajutiselt sulgeda koole ning lasteasutusi ja sotsiaalteenuseid osutavaid asutusi;
- 2) nõuda desinfektsiooni, desinseksiooni, kahjuritõrje või puhastuse korraldamist;
- 3) nõuda inimeste terviseuuringute korraldamist ja nakkushaiguse diagnoosimist või selle korraldamist;
- 4) kohustada haiglat ja sotsiaalteenust osutavat asutust külastuspiirangu kehtestamiseks.

(5) Eriti ohtliku nakkushaiguse leviku tõkestamiseks võib Terviseamet, kui see on vältimatult vajalik, haldusaktiga lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud meetmetele ja piirangutele ajutiselt:

- 1) sulgeda asutusi ja ettevõtteid;
- 2) keelata avalike koosolekute pidamise ja avalike ürituste korraldamise;
- 3) kehtestada muid liikumisvabaduse piiranguid.

(6) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud meetmete ja piirangute kohaldamine toob kaasa olulise ühiskondliku või majandusliku mõju, kehtestab need Vabariigi Valitsus korraldusega.

(7) Käesoleva paragrahvi alusel kehtestatud nõuded, meetmed ja piirangud lõpetab vajaduse äralangemisel haldusorgan, kes need kehtestas. Kui nõuded, meetmed ja piirangud on sama adre^ssaadi suhtes kehtestanud nii Terviseamet kui ka Vabariigi Valitsus, loetakse Terviseameti haldusaktist tulenevad õigused ja kohustused lõppenuks Vabariigi Valitsuse haldusakti jõustumisest osas, milles need õigused ja kohustused on erinevad või vastuolulised.

(8) Uudse ohtliku nakkushaiguse leviku tõkestamiseks võib rakendada muu hulgas nõudeid, meetmeid ja piiranguid, mis on seaduses või seaduse alusel ette nähtud eriti ohtliku nakkushaiguse leviku tõkestamiseks.

Korraldus

- .. isikutele kehtestatakse liikumisvabaduse piirang kuni tervenemiseni. Nimetatud isikutel on keelatud lahkuda alates koroonaviiruse diagnoosimisest oma elukohast või püsivast viibimiskohast.
- Liikumisvabaduse piirang on hädavajalik inimeste elu ja tervise ning ülekaaluka avaliku huvi kaitseks, et tõkestada COVID-19 haigust põhjustava viiruse levikut.
- Hädaolukorra seaduse § 24 lõike 2 alusel kohaliku omavalitsuse üksusel korraldada abi andmine isikutele, kellel endal puuduvad COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse tõttu võimalused eluks hädavajaliku hankimisel.
- Põhjendused ja kaalutlused on kirjas korralduse seletuskirjas. Korralduse seletuskiri avaldatakse Vabariigi Valitsuse veebilehel.
- Korraldust saab vaidlustada esitades haldusmenetluse seaduses ette nähtud korras vaide 30 päeva jooksul arvates päevast, millal korraldusest teada saadi või oleks pidanud teada saama. Samuti saab korraldust vaidlustada esitades halduskohtule kaebuse halduskohtumenetluse seadustikus ette nähtud korras 30 päeva jooksul arvates korralduse teatavaks tegemisest.

Vaie valitsuse ja peaministri korraldusele

- Vaie ei saa esitada haldusorgani, kelle üle teostab teenistuslikku järelevalvet Vabariigi Valitsus, akti või toimingu peale. (HMS § 71 lg 2)
- Kui haldusakti andnud või toimingu sooritanud haldusorgani üle teenistuslikku järelevalvet teostavat organit ei ole, lahendab vaide haldusakti andnud või toimingu sooritanud haldusorgan. (HMS § 73 lg 2)

Ametiabi

- Haldusorgan võib taotleda teiselt haldusorganilt ametiabi, kui:
 - ..
 - 2) haldusülesande täitmiseks on vaja andmeid, mis haldusorganil puuduvad või mida haldusorgan ei ole võimeline välja selgitama (§ 18 lg 1 p 2).

HMS § 41

- Kui haldusakti või toimingut ei ole võimalik anda või sooritada ettenähtud tähtaja jooksul, peab haldusorgan viivitusega tegema teatavaks haldusakti andmise või toimingu sooritamise tõenäolise aja ning näitama ettenähtud tähtajast mittekinnipidamise põhjuse.

Liikusseadus

- **§ 264². Erandid Vabariigi Valitsuse 2020. aasta 12. märtsil väljakuulutatud eriolukorras**

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud ajavahemikul ei pea juhiloa asendamiseks või vahetamiseks esitama kehtivat tervisetõendit, kuid juht peab füüsiliselt ja psüühiliselt olema võimeline mootorsõidukit või trammi juhtima ning tal ei tohi olla haigusi või tervisehäireid, mis takistavad mootorsõiduki või trammi ohutut juhtimist.

Aitäh kõigule kuulamast ja kaasa mõtlemast.